БАРЛЫК ИЛЛӘРНЕҢ ПРОЛЕТАРИЙЛАРЫ, БЕРЛӘШЕГЕЗ!

ДУСЛЫК

КПССның ОКТЯБРЬ РАЙКОМЫ ҺӘМ ХАЛЫК ДЕПУТАТЛАРЫНЫҢ РАЙОН СОВЕТЫ ОРГАНЫ

ОРГАН ОКТЯБРЬСКОГО РАЙКОМА КПСС И РАЙОННОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

Газета 1931 елның 9 июленнән бирле чыга. | №23 (7040) | 22 февраль, 1990 ел. ПӘНҖЕШӘМБЕ | Бәясе 3 тиен.

Котлы булсын өегез

Норлат автотранспорт предприятиесе яңа 36 фатирлы йортны эксплуатациягә тапшырды. Бу йортның төзелеп беткәнен предприятие коллективы 6 ел көтте. Фатирлар беренче чиратта сугыш һәм хезмәт ветераннарына бирелде. Шуларның берсе—предприятиедә 30 ел эшләгән хезмәт ветераны Гаяз Галиуллович Галиуллин.

x x x

«Норлатнефть» НГДУсы хезмәт коллективында да өй туйлары булды. 53 нче СМУ төзүчеләре 60 фатирлы өйне файдалануга тапшырдылар.

● КПСС Үзәк Комитеты платформасы: фикерләр һәм тәкъдимнәр

Вакытында чик куярга

КПСС Үзәк Комитетының бөтенхалык тикшерүенә чыгарылган партиянең чираттагы съездына платформасы проекты гуманлы, демократик социализмга чакыручы документ булып тора. Әмма мин текстта таркау һәм конкрет булмаган пунктларны да очратам. Болар элита турында сүз алып баруда да чагыла.

Мисал өчен проектның икенче бүлегенең соңгы фразасын алыйк. Анда «Хезмәт хәленнән явыз ният белән файдалануларның тамырын корытырга» диелгән. Ә аңа, ягъни платформага кадәр бу кагыйдә юк идеме? Һәм ни өчен партия бу явызлыкның шундый тирән һәм киң күләмнәрдә таралуына, социаль гаделлек турындагы төшенчәнең тулысынча юкка чыгуына юл куйды?

Бу фразаны түбәндәгечә үзгәртүне зарури саныйм. «Хезмәт хәленнән явыз ният белән файдалану партия члены булу белән сыеша алмый һәм уголовный тәртиптә җәзалана».—дип язу дөрес булыр иде. Халыкта катгый ризасызлык тудыручы бу күренештән башкача котылу мөмкин түгел.

Минем икенче искәртмәм «Партияле массовый информация чаралары турында»гы пунктка кагыла. Биредә, минем карашымча, матбугатны оештыруның ленинчыл принципларыннан тайпылуга юл куела. Партия басмаларының һәм башка партияле үзәк массовый информация чараларының редакторлары тиешле дәрәҗәдәге пленумнарда түгел, ә съездларында сайлануы һәм аларга гына отчет бирүен дөрес саныйм. Бу партия матбугатының абруена, аның тәэсирлеге үсүгә уңай йогынты ясар иде.

Тулаем платформа проектын яклыйм һәм сүздән эшкә күчәргә вакыт икәнлеген белдереп узасым килә.

В. ВЕРИН,
1945 елдан КПСС члены.
Норлат шәһәре.

Ошамады

Мәскәүдә үткән КПСС Үзәк Комитеты Пленумы барышын зур түземсезлек белән карап бардым. Комсомол эшендәге кеше буларак, мине, әлбәттә, яшьләр мәсьәләсе кызыксындырды. Кызганычка каршы, моңарга хәтле булып үткән сессияләрдә, соңгы февраль Пленумында бу темага кагылучылар булмады. Залда утыручы комсомол депутатларының «йоклап» утыруларына гаҗәпләндем мин. Башкарылмаган күпме эшләребез бар!.. Аннан, яшьләр турында Закон чыгаруны да тизләтсеннәр иде.

Күпчелек ораторларның күпме матур сүзләр белән генә чикләнеп калулары да ошамады.

И. КУЛИКОВ,
ВЛКСМ райкомының беренче секретаре.

Алдынгыларның берсе

«Кондырча» колхозында эшләүче уңган сыер савучы, III дәрәҗә Хезмәт Даны ордены кавалеры Бибинур Вәлиеваны авылда гына түгел, районда да яхшы беләләр. Ул шулай тырыш хезмәте аркасында хөрмәт казанды. 1964 елдан бирле фермада хезмәт куючы бу тыйнак хатын тапшырылган эшне һәрчак җиренә җиткереп, зур намуслылык хисе тоеп башкара. Аның эшеннән һәрчак канәгать калалар.

Бибинур Вәлиева узган елны һәр сыердан 3546 килограмм сөт сауды. Агымдагы елда да сынатмаска исәпли ул.Шуның өчен сыер савучы Мөнәвәрә Ишниязова белән бер группада уртак тырышлык, икеләтә энергия куеп эшлиләр. Аларның январь ае күрсәткечләре дә начар булмады.

Бибинурның тормыш иптәше Хәйдәрне дә колхозда мактап кына телгә алалар. Аларның аренда звеносы узган ел бөртекле һәм бөртекле-кузаклылардан гектарыннан 27,7 центнер уңыш алуга иреште һәм район буенча беренчелекне алды.

Менә шулай, һәрчак алдынгыларның да алдынгылары гына булырга телиләр алар.

Рәсемдә: сыер савучы В. Вәлиева.

Л. Шәмсуаров фотосы.

Җыелыш эшлекле төстә үтте

«Комбайн» колхозында отчет җыелышы узды. Идарә отчетын колхоз председателе Әхтәм Минсалихович Шәрәфетдинов ясады. Докладта ул хуҗалыктагы һәр тармак эшенә тукталды, уңышларны, кимчелекләрне җентекләп анализлады, алга куелган максатны билгеләп үтте. Агымдагы елда колхоз 100 сыердан 98 бозау,100 сарыктан 105 бәрән, бер ана дуңгыздан 20 бала, мөгезле эре терлектән 650—700 грамм тәүлеклек артым, һәр гектардан 21 центнер уңыш алырга, Чурабатыр авылына каты түшәүле юл салырга, терлекчелек биналарын механикалаштырырга һәм реконструкцияләргә ниятли.

Фикер алышуда баш агроном Р. Гыймранов, баш механик Җ. Әгъләмов, баш зоотехник Р. Ибәтуллин үзләре җитәкләгән тармактагы эшнең торышы турында сөйләделәр. Фикер алышуларда шулай ук колхозчылар да катнаштылар. Алар эшне тагын да яхшырту йөзеннән үзләренең эшлекле тәкъдимнәрен керттеләр.

Отчет җыелышында район агропромышленность берләшмәсе председателе иптәш Х. Х. Гатин катнашты һәм чыгыш ясады.

Ә. ФӘССАХОВ,
партоешма секретаре.

Очрашу җанлы узды

19 февральдә 225 номерлы Биләр Озеро сайлау округы буенча ТАССР халык депутатлыгына кандидат КПСС райкомының беренче секретаре Х. Х. Морадыймов Муса Җәлил исемендәге колхозның Кәкре Атау бригадасы сайлаучылары белән очрашты. Очрашуда округ сайлау комиссиясе секретаре Р. Х. Кәлимуллин, депутатлыкка кандидатның ышанычлысы П. Я. Генералов иптәшләр дә катнашты. Очрашуны колхоз партия комитеты секретаре Т.Г. Вәлиуллин ачты.

Аннан соң сүз алган Хәлил Хәмзиевич илебездә мөһим политик кампания —сайлауларга хәзерлек барышына, аны оешканлык һәм активлык шартларында үткәрү мәсьәләләренә тукталды.

Залда утырган халык —колхозчылар, авыл интеллигенциясе вәкилләре, хезмәт ветераннары, авылның социаль үсешенә игътибарны көчәйтү кирәклеген күрсәтеп уздылар. Депутатлыкка кандидатка сораулар да күп булды. Алар юлларга таш җәю, фермага сөт үткәргечләр кую, производство объектларын һәм торак пунктларны электр энергиясе белән тәэмин итүне яхшырту мәсьәләләренә кагылышлы иде. Хәлил Хәмзиевич аларның сораулары игътибарга алыначагы, бу мәсьәләдә тиешле ярдәм күрсәтеләчәге турында әйтеп үтте.

Очрашу барышында колхозчылар бригада базасында мөстәкыйль хуҗалык оештыруны күтәреп чыктылар. Бу мәсьәлә буенча фикер алышуларда уннан артык колхозчы һәм хезмәт ветераны чыгыш ясады. Алар барысы да шушы фикерне якладылар һәм башка авылдашларының да шул теләктә икәнлеген белдерделәр.

Х. Х. Морадыймов бу мәсьәләне киләчәктә уңай хәл итәргә мөмкин булуы турында белдерде.

ҺӘММӘБЕЗ ӨЧЕН КИРӘКЛЕ ХЕЗМӘТТӘ

Район Советы башкарма комитеты каршындагы күп тармаклы производство предприятиесе карамагында 24690 квадрат метр торак мәйдан, зур сүүткәргеч линиясе һәм коммуналь учреждениеләр, тәүлегенә 4 мең куб метр куәтле суны чистарту корылмасы, тәүлегенә 7,2 мең куб метр су кудыручы насос станциясе тора. Моңардан тыш аның вазифасына шәһәрне санитария ягыннан чиста тоту, авария - диспетчерлык службасын тәэмин итү бурычы һәм башкалар керә.

Коллектив узган елны уңышлы тәмамлады. Хезмәт күрсәтүдән 451,7 мең сумлык керем алынды, план 150 процентка үтәлде. Халыкка план буенча 30,9 мең сумлык хезмәт күрсәтелде. Мәктәпләргә, балалар бакчаларына, көнкүреш йортларына 176,2 процент күләмендә коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтелде.

Ә тармаклар буенча план үтәлеше түбәндәгечә: су белән тәэмин итү планы —171,5, аны чистарту—129, кунакханә —117 һәм мунча хезмәте күрсәтү 118 процентка үтәлгән.

Коллектив агымдагы елда да сынатмый. Хәзерге вакытта тармак эшчеләре язгы ташу чорында үз коммуникацияләренең җимерелүен кисәтү йөзеннән түбәләрне кардан чистарту, торак фондын тәртиптә тоту, чүп-чар калдыкларның күп туплануыннан саклау кебек чараларны башкаралар.

Һәрвакыттагыча транспорт шоферлары (бригадиры В. М. Кузнецов) үз эшләренә намус белән карыйлар. Көн саен иртәнге 5 сәгать 30 минутта шоферлар А. Н.Мокин, Р. Г. Кәримов, А.И. Кәримов, Р. Н. Әсәров, Н.С. Ефремов чүпне алырга киләләр. Аларның барысы да үз участокларына әйбәт хезмәт күрсәтәләр, транспортны эффектлы файдаланалар. Электриклардан исә аерулча Николай Семенович Хвалеевны билгеләп үтәсе килә. Ул кимчелекләрне бетерү йөзеннән халык биргән заявкаларны төгәл үти һәм аның адресына әлегә кадәр бер генә шикаять дә булмады.

Безнең тармак эшчеләренең профессиональ бәйрәмнәренә дә ерак калмады. Аңа яхшы күрсәткечләр белән килүебез —коллективның төп максаты.

Н. СИДОРОВА,
МПП торак участогы мастеры.

«Күңелемә авыл якын...»

Безнең кандидатлар

Лениногорскига сайлаучылар белән очрашуга баргач, 868 нче округ буенча РСФСР халык депутатлыгына кандидатларның берсе —Мусин, программада каралмаган булса да, беренче мөмкинлек булуы белән автомәктәп коллективына килде. Моның сере бик гади—моннан 15 ел элек, хәрби хезмәт срогын тутырып кайткач, биредәге мәктәптә шоферлыкка укыды, чөнки ул чакта. Октябрь районында бу төр һөнәргә өйрәтү оештырылмаган иде әле.

Мәктәп укытучылары, курсантлары Миндамир Мәхмүтовичны җылы каршыладылар. Арада аны бу һөнәргә өйрәткән Н. Ф. Углов та бар иде. Николай Филиппович әлеге очрашуның үзәгендә торды. Шулай булмыйни: шәкертенең республика хөкүмәте членлыгына кандидат итеп күрсәтелүе өлкән яшьтәге педагог өчен сөенеч иде, әлбәттә.

Кандидатның үзе укыган мәктәпкә килүе күпләр өчен бик гади деталь тоелыр. Әмма Миндамир Мәхмүтович турында сөйләгәндә моны читләтеп үтү мөмкин түгел —бу, ягъни максатчанлыгы —аның үҗәтлеген күрсәтеп торучы фактор. Малай чактан хирес иде ул автомобильгә. Хәер, үсмерләрнең һәркайсына «тимер җене кагылган» була, әмма Миндамир өчен арада иң күңел ятканы —машина. Башлангыч мәктәптә укыганда ук туганнантуган абыйсы Нариман Хисамов янында көннәр буе юана: юлдаш булып утырып йөри, хәлдән килгәнчә булыша—өйгә тузан, майга буялып һәм, билгеле инде, кичегеп кайтып керә. Әнисеннән (әтисе гел эштә) еш кына эләккәли дә.

Мәхмүт Мортазович, әтисе—техникум, кырык яшенә җиткәч институт тәмамлаган экономист—Миндамир белән укуын дәвам итү хакында ул елларда шактый еш әңгәмә алып бара. Улы үзенекен итә.

—Тегe яки бу тармакта урта кул белгеч булганчы, үз кулың белән эшләүне алын күрәм,—ди ул бу уңайдан.

Ә эшкә килгәндә, аны куш инде, өйрәтеп, боерып торганны көтми, үзе белеп башкара.

Үткән ел март аенда ул эшләгән автогараж аренда мөнәсәбәтләренә күчте. Партгрупорг, партта иң тәҗрибәле шоферлардан берсе Мусин яңалыкны кертүнең инициаторы иде.

—Әлегә еллык экономик күрсәткечләре әзер булмаса да, яңача эшләүнең өстенлекләре күз алдында,—ди мөгезле эре терлекләр симертү буенча хуҗалыкара берләшмәнең партия бюросы секретаре К. М. Мусин. —Дисциплина ныгыды, җитештерүчәнлек күпкә үсте.

Миндамир Мәхмүтович, аның фикерен тулыландырып, автопаркта хезмәтне яңача оештыру тәртибен конкрет аңлата. Элек, мәсәлән, машинасы ватылса һәм аны төзәтү өчен запас часть булмаса шофер тыныч күңел белән өенә кайтып китә. Үткән җәй исә, керем-чыгымнарны исәпкә алуның чек формасы кертелгәч, мондый гадәт үзеннән-үзе бетерелә: рейстан буш һәр шофер гаражны төзекләндерү һәм җиһазлауда эшли. Чөнки бу эшкә читтән осталар чакырылсалар, чыгымнар коллектив өстенә төшә бит. Барлык эшне шоферлар шулай үзләре башкарып чыгалар.

Күмәк җаваплылыкның икенче ягы да отышлы. Арендачылар төзек машинаның буш торуына һич юл куймыйлар. Шоферы ялда, яисә чирли икән, элек машина тик тора. Хәзер моңа һич юл куелмый, буш хезмәттәше утыра, чөнки уртак нәтиҗәгә эшләгәч, файдасы да уртак бит. Яңалык кертелгәч, техниканы бушка куу үзләгеннән бетә.

Моның реаль нәтиҗәләре күз алдында. Берләшмә карамагындагы 18 йөк автомобиле хуҗалык ихтыяҗларын тулы канәгатьләндерә. Һәм якшәмбе көннәрендә шоферларның зур күпчелеге, 90 процентка якыны, рәхәтләнеп ял итә.

Ял дигәннән, Мусин аңа күнекмәгән: диванда ятып, эшсез каңгырап йөрүне белми, хезмәтен алмаштыру аңа үзе ял. Шуңа рейстан кайтуга, законлы ял көннәрендә дә һич тик тора белми. Берләшмә салган йортка башка чыккач, әлек үз кулы белән каралтыкурасын корды, бер очтан бакча булдырды. Карлыган, кура, җир җиләге түтәлләре мәйданын киңәйтә бара. Җәен кызлары, хатыны Гөлнур белән шул бакчада мәш килә. Гөлнурның, сүз җаеннан әйткәндә, иренә охшаш сыйфатлары байтак. Тыйнак, иренә абруй өчен түгел, күңеле тарткан хезмәтне күңел күреп башкара. Оператор булып эшләгән чагында, китапханәче итеп күчергәннәр иде, үзе сорап яңадан фермага кайтты. Анда, кулы яхшы белгән эштә, сынатмый иде. Хезмәттәшләре аны да халык депутатлыгына кандидат итеп күрсәттеләр. Авыл Советына.

Кулы тик тормаска күнеккән кешегә кышын да эш табыла. Үзе ишеткән, күргән яңа антеннаны ясамый калмый. Шуңа дүрт каналдан төрле программаларны карый. Радиотехниканы яхшы белә, хезмәттә чакта радист иде. Кренкель исемендәге Мәскәү үзәк радиоклубы белән даими элемтәдә тора.

...Сайлау алды җыелышлары башлангач, КПСС райкомы (ул аның члены) пленумы Мусинны РСФСР халык депутатлыгына кандидат итеп күрсәтте. Бер мандатка өч кандидат дәгъвалык иткәч, Миндамир Мәхмүтовичка сайлаучылар алдында җавап тотканда, үзе әйтмешли, «тирән тамызырга туры килә». Нигә дисәң, көндәшләре икесе дә югары белемле, ә ул гади шофер. Әмма югалып калмый ул.

—Мин авылда туып-үскән кеше, шуңа авыл проблемаларын хәл итүне беренче чираттагы бурычым саныйм,—ди Миндамир Мәхмүтович. —Ә авылда еллар буе хәл ителми килгән мәсьәләләр күп. Шуның иң мөһиме игенчене чын хуҗа итү, ягъни җиргә кире кайтару кирәк. Моңа аренда һәм башка прогрессив алымнарны кулланганда гына ирешергә мөмкин.

Шуңа күрә аның платформасының үзәгендә бу мәсьәлә. Әлбәттә, халыкны кызыксындырган башка актуаль мәсьәләләр —газ кертү, асфальт юллар җәю, балаларга, хатын-кызларга, ветераннарга аерым игътибар бирү кирәклеге һәм башка күп нәрсәләрне дә эченә ала. Яшьләрне борчыган, шәһәр халкы хәл итүне көткән проблемалар да аны уйландыра, экология мәсьәләләре дә күңелендә урынлы борчу тудыра. Мусин аларны авыл, район күзлегеннән чыгып кына түгел, тулаем регионда хәл итү яклы.

Депутат итеп сайлана калса, ул вәгъдәсен үтәргә сәләтле, принципиаль һәм тырыш, тынгысыз, таләпчән һәм үҗәтлеге дә җитәрлек.

Р. АЙЗАТУЛЛИН.

Борис Дмитриевич Шувалов Синдряков исемендәге колхозда тәҗрибәле механизаторлардан санала. Бүгенге көннәрдә ул хуҗалыкта ферма малларына салам ташу, колхоз делянкасыннан халыкка утын кайтару белән мәшгуль. Җәйгә чыкса тагын да мөһимрәк участокка— икмәк язмышы хәл ителгән басуга эшкә китә. Бай тәҗрибәсе, хезмәтенә бирелгәнлеге үзенә йөкләтелгән һәр эшне намус белән үтәргә мөмкинлек бирә. Коммунист Шувалов нинди генә вазифа башкарса да хезмәттәшләренә үрнәк булып тора.

Рәсемдә: Б. Д. Шувалов колхозның техника паркында. С. Казакова аны җәйге кыр эшләре кызган чакта рәсемгә төшергән булган.

Лаеклы ялга

Күптән түгел Кычытканлы авыл культура йортында колхозчыларның гомуми җыелышы уздырылды. Клуб эче халык белән тулы иде. Җыелышта беренче сүзне колхоз рәисе Җ. З. Нургалиев алды. Ул башкарган эшләргә йомгак ясады һәм киләчәккә бурычлар белән таныштырды.

Аннан соң көчле алкышлар астында хезмәт алдынгыларына, пенсия яшенә җитеп лаеклы ялга китүчеләргә акчалата премияләр һәм кыйммәтле бүләкләр тапшырылды.

З. ИСМӘГЫЙЛЕВА.

КӨЧЛЕЛӘР ЭШЕ

Кышкы матур бер көндә үзегезне усак урманына килеп кергәндәй хис итегез әле. Тирә-юньдә серле тынлык. Баш өстеннән ак болытлар агыла. Борынны саф һава ярып керә, ничектер сулыш алуы да җиңел.

Октябрь урман промышленносте хуҗалыгының агач складында әнә шундый күңелгә балачактан яхшы таныш атмосферага юлыгасың. Ул агач складында исемен йөртсә дә, гадәти склад түгел: биредә барлык төр эш тә ачык һавада башкарыла.

Әнә бер читкә ботаклары да чабылмаган агачларны китереп өйгәннәр. Аларны эшкәртеп халык кулланышы һәм промышленность товарлары өчен җибәрәчәкләр.

Нинди генә агач булмасын, ул иң беренче чиратта моторист кулыннан узачак. Аннан берничә төркемгә бүленгән ир-ат аны үлчәп аера һәм транспортерга төшерә, ә транспортердан исә сортларга аералар. Рафик Хаҗимөратов бригадасы егетләренә көн саен менә шундый төр авыр һәм күп көч сорый торган эшне башкарырга туры килә икән. Йөкчеләргә дә җиңел түгел. Төрле һава шартларына булуга да карамастан, аларга вагоннарны үз вакытында төяп җибәрергә кирәк. Шунлыктан Рафик Галимов, Рафаэль Вәлиәхмәтов кебек таза беләкле ир-атлар эшләреннән бер генә минутка да тукталмыйлар. Автокран да көтми. Тимер юлның икенче ягыннан озатылган төргәк-төргәк йомычкаларны бирге яктан вагоннарга озатып кына тора. Кайчакларда һавадагы авыр әйберне күреп йөрәк төшеп киткәндәй була. Әгәр дә өзелеп төшсә?

—Әйе, —ди унберенче елын хезмәт куючы Виктор Афанасьев. —Автокранның мәгезенә йөкне аннан-моннан гына элеп куйсаң, өзелеп төшү ихтималы бар. Бәхеткә каршы бездә әле мондый бәла-казаның булганы юк...

Ярым караңгы цех эченә үтәбез. Бу бер дә күз күреп күнеккән цехларга охшамаган. Агач стенага кеше буйлыгы тар гына уем уйганнар. Шуннан цехка эшкәртеләчәк агач төпләрен кертүләр икән. Янәшә генә берничә станок тора. Эшче Рим Шәйдуллин белән танышабыз:

—Зарлана димәгез,—ди ул. Бик авыр безгә. Көн саен күпме агач сөйрәп керергә кирәк.Ә бит боларның һәммәсен кул көче белән эшлибез. Безнең эшне җиңеләйтү өчен берәр төрле чара табасы иде. Монысы гына бер хәл, агач артыннан йөреп күпме вакыт үтә.

Безнең әңгәмәгә колак салган эшчеләр дә станокларның иске маркалы булуыннан һәм аның еш ватылуыннан зарландылар. Шулай булса да, үзләре норманы 120—130 процентка үтәп баралар икән: «Тырышабыз, безнең яктан тоткарлык булмас анысы», —диештеләр алар. —Төзәтеп булырлыгын гына төзәтербез».

Урман промышленносте хуҗалыгының агач складында хатын-кызлар да эшли. Дөрес, алар беркадәр җиңелрәк хезмәтне башкаралар: промышленность товарлары өчен әрҗәләр, Мәскәү сәгать заводына сәгать корпуслары һәм башка әйберләрне ясыйлар. Биредә дә станоклар: агачны зурлыгына карап үлчәп, төгәл итеп кисәләр, ышкылыйлар. Эштән чыгарылган продукциянең үз эталоннары булдырылган.

—Бездә дә хезмәт осталык һәм җаваплылык сорый,—диде бригадир Зоя Константиновна.

—План да урманга карап үтәлә. Урман бирсәләр, үтибез, бирмәсәләр юк.

Кыскасы, кайсы гына участокка килеп чыксаң да, авыр хезмәтне башкаручы көчле һәм түземле кешеләр белән очрашасың.

Цех начальнигы А. В. Баранов үзе җитәкчелек иткән хезмәт коллективы турында җылы итеп сөйләде. Аннан җитешсезлекләргә күчте:

—Беләм,—дип дәвам итте ул.—Эшчеләр хезмәт шартларыннан зарланганнардыр. Әйе, бездә автомат һәм ярымавтоматлар юк, ләкин бик теләсәк тә без аларны сатып ала алмас идек. Чит ил валютасында бик кыйммәт —400 мең сумнар тирәсе тора. ФРГда бездәге кебек предприятиедә 40 эшче көч тотылса, бездә ул икеләтә артып китә. Әле җитешми дә. Аннан, эшчеләрнең эштә инициатива күрсәтергә бик үк ашыкмауларын да билгеләп үтәр идем. «Тегеләй эшлик, болай итик», дип берәүнең дә минем янга килгәне юк әле. Өстән күрсәтмә бирелсә, шулай эшлиләр, бирелмәсә юк. Рационализаторлык тәкъдимнәре дә аз керә. Эшне җиңеләйтү юлларын үз эшчеләребез эзләп тапса, нинди яхшы булыр иде...

Экономист Гөлфия Шәфигулловна Гаффарова безне план үтәлеше белән таныштыра. Зоз Разыграева, Николай Герасимов, Замир Хисамов, Фәйзинур Зарипов, Минекәй Хәлиуллин бригадалары эшкәртелгән товар продукциясе җитештерү һәм башка төр планнарны 120—117 процентка арттырып үтәгәннәр. Халык куллануы товарлары планы —102, ә көнкүреш хезмәте күрсәтү 105 процентка үтәлгән. Ләкин аның киләчәк үсеше өчен тагын да зур мөмкинлекләре бар.

Г. РӘХИМОВА.

Иртәгә—Совет Армиясе һәм Хәрби-Диңгез флоты көне

ИМИНЛЕК СОЛДАТЛАРЫ

23 февральдә Советлар иле һәм аның сугышчылары Совет Армиясе һәм Хәрби-Фиңгез флотының 72 еллыгын билгеләп үтәләр. Кораллы Көчләребез елъязмасына социалистик Ватаныбызны саклаучыларның барлык буыннарының фидакарьлеге һәм ныклыгы, патриотизмы һәм интернационализмы, героизмы һәм кыюлыгы үрнәк булып теркәлгән.

Совет сугышчылары гражданнар һәм Бөек Ватан сугышы кырларында, Чернобыль авариясе нәтиҗәләрен бетерүдә, Әрмәнстан һәм Таҗикстанда җир тетрәүләр вакытында, Кавказ арты республикаларында милләтара конфликтлар шартларында югары гуманлылык үрнәкләре күрсәттеләр.

Илебез хезмәт ияләре, армия һәм флот сугышчылары бәйрәмне торгынлыктан соң илне революцион яңарту, үзгәртеп корулар барган шартларда билгеләп узалар.

Безнең илебез социализм идеалына—коралсыз һәм сугышсыз дөньяга килү өчен күп нәрсәне эшли. Илебезнең шул максатка юнәлдерелгән күп инициативалары һәм практик адымнары, коралсызлануга, шул исәптән атом-төш коралы державасы исеменнән баш тартуга әзерлеге планетада торган саен күбрәк аңлау һәм яклау таба. Әмма империалистик даирәләрнең каршылыгы кимемәвен күрми үтми мөмкин түгел. Соңгы елларда халыкара мөнәсәбәтләрдә конфронтация хезмәттәшлеккә урын бирә барса да, тамырдан борылышка ирешелгәне юк әле. НАТО дәүләтләрендә хәрби төзелеш агрессив доктриналар нигезендә алып барыла. АКШ үзенең хәрби-техник программаларының берсеннән дә баш тартмады һәм тартырга уйламый да. Мондый шартларда гаскәрләрнең һәм флотның сугышчанлык дәрәҗәсен тиешенчә тоту, хәрби агрессияне кире кагарлык мөмкинлек булдыру аеруча мөһим.

Социалистик Ватаныбызны саклау гомумхалык эше булып тора. Ләкин илдә бара торган үзгәрешләр армиягә һәм хәрби хезмәткә караш мәсьәләсендә билгеле деформация ясый. Шуңа бүген яшь буынны армиягә хәзерләүне гаиләдә, мәктәптә, предприятиеләрдә һәм уку йортларында тиешенчә алып бару зарури. Кызганычка каршы, бу мәсьәләдә хәл ителмәгән проблемалар күп әле. Моның өчен районда партия, совет, җәмәгать оешмалары конкрет җаваплы. Яшьләрне хәрби хезмәткә хәзерләү безнең уртак бурычыбыз булып калырга тиеш.

Совет Армиясенең 72 еллыгын билгеләп үткәндә без батырлык күрсәткән һәм Ватаныбызның югары бүләкләре «Кызыл Йолдыз» орденнарына лаек булган сугышчы-интернационалистлар Ю.Г. Юданов, Р. А. Моратов һәм башкаларны билгеләп үтү мөһим. Бер үк вакытта бу сугыштан әйләнеп кайта алмаган М.В. Бакиров, А. А. Андронов, Р. З. Һадиев, И. М. Сафиуллин, И. А. Семеновны онытырга хакыбыз юк. Бүген хәрби бурычын үрнәк үтәүче октябриналы В. С. Адиев, Бикүледән С. Т. Хәсәнҗанов, Фомадан И. Г. Әһлиуллин кебек якташларыбызга да рәхмәт хисләребезне белдерергә тиешбез.

Районыбыз хезмәт ияләрен, Бөек Ватан сугышы һәм хезмәт ветераннарын, сугышчы-интернационалистларны Совет Армиясе һәм Хәрби-Диңгез флотының 72 еллыгы белән котлыйм. СССР Кораллы Көчләре исеменнән Совет Армиясенең илебез иминлеге һәм тынычлыгы сагында ышанычлы торуын, совет хөкүмәте алга куйган теләсә нинди бурычны үтәргә хәзерлеген белдерәм.

М. БАВИН,
Октябрь районы хәрби комиссары.

Күтәмә участогына хезмәт күрсәтүче «Норлатнефть» НГДУсы, технологик-транспорт идарәсенең өченче автоколоннасында озак еллар пенсиягә киткәнче Бакир Нигъмәтшинович Хәметшин шофер булып эшләде. Ул Бөек Ватан сугышында катнашучы буларак, тыныч вакытта да данлыклы хезмәт куйды, хәрби бүләкләре янына иң элек «Хезмәттәге батырлык өчен» медален, ә аннан соң Хезмәт Кызыл Байрагы орденын өстәде.

Бу профессиягә үзенең улы Исхакны да тартты, лаеклы ялга киткәндә эстафета буларак соңгы елларда эшләгән ЗИЛ-157 автомашинасын аңа тапшырды.

Рәсемдә: сугыш һәм хезмәт ветераны Б. Н. Хәметшин.

Н. Квашнина фотосы

Булачак солдатка

Совет Армиясенең һәм Хәрби-Диңгез флотының сугышчан юлы—героик батырлыклар һәм данлы җиңүләр юлы ул. Аның ударларының куәтен илебез дошманнары гражданнар сугышында, Хасан һәм Халхин-Голда, Маннергейм линиясен өзгәндә, Бөек Ватан сугышының дәһшәтле көрәшләрендә үз җилкәләрендә татыдылар.

Синең өчен болар, булачак сугышчы, бөтенесе—ерак тарих. Алар турында син дәреслекләрдә һәм әдәбиятта укыдың, кинофильмнар һәм спектакльләр карадың. Ә синең балаларың һәм әбиләрең өчен ул, шушы вакыйгаларга катнашкан җанлы шаһитлар буларак, онытылмас тарих.

Ватаныбызга янаган үлем куркынычы совет патриотизмын уятты, бөтен халык изге сугышка күтәрелде. Ул безнең өлешкә тигән сугышларның иң кыены иде. Коммунистлар партиясе һәм йөрәк чакыруы буенча өлкәннәр һәм кечеләр Ватан иминлеген саклаучылар сафына бастылар. Алар Бөек Җиңү яуладылар, дөньяны фашизм чумасыннан коткарып калдылар.

Безнең җиңү,— диде КПСС Үзәк Комитеты Генеральный секретаре М. С. Горбачев,—тарихка әверелмәде. Ул бүгенгегә һәм киләчәккә юнәлдерелгән җанлы Җиңү иде».

Бүген, Бөек Җиңүнең 45 еллыгын билгеләп үтәргә хәзерләнгәндә, СССР Кораллы Көчләре һәрвакыттагыча теләсә нинди агрессорга отпор бирергә әзер. Аларның бүген дә халык интересларыннан башка бүтән интереслары юк. Ватанга, халыкка хезмәт итү—иң зур бәхет ул.

Үзеңнең хәрби бурычыңны намус белән үтәү өчен сиңа, булачак солдат, армия хезмәтенә алдан һәм намус белән хәзерләнергә кирәк. Бүгенге хәрби техника хуҗасы булу өчен зарури белемнәрне кайда алырга соң? Иң башлап мәктәптә гомуми белем һәм хәрби эшне намус белән өйрәнү кирәк. СПТУда, техникумда хәрби эш буенча башлангыч белемне яхшы үзләштерү зарури. Шунсыз хәрби хезмәт турында элементар төшенчәләрне дә частьта өйрәнергә туры киләчәк. Шуңа күрә башлангыч хәрби хәзерлек дәресләренә намус белән, ирләрчә карау мөһим.

Сиңа шулай ук югары дисциплиналылык кирәк. Мәктәптә дисциплинаны укытучылар, җитәкчеләр сакласа, армиядә аны командирлар тәэмин итә. Ә анда сиңа командирлар контроленнан тыш сугышчан бурычларны мөстәкыйль үтәргә туры киләчәк. Нәкъ шул вакытта синең намуслылыгың, гаделлегең, үз-үзеңә таләпчәнлегең бик кирәк булачак. Шуңа ирешәсең икән, бу аз түгел инде.

Мин булачак хәрбиләргә әнә шул хакта җитди уйланырга киңәш итәм. Аңа кулга чакыру кәгазе алганны көтмичә бүгеннән үк хәзерләнү мөһим.

З. МОРТАЗИН,
сугыш һәм хезмәт ветераны.

Алмаштыргысыз кешеләр юк диләр. Хафиз Харисович Харисов турында бу сүзләрне һич тә әйтеп булмый. Эш шунда тора ки, бу кеше кешегә дус һәм эчкерсез ярдәмчел. НГДУның биологик чистарту корылмасы насос-компрессор җайланмалары машинисты хәзерге экологик ситуациядә үз эшенең никадәр җаваплы һәм таләпчән булуын аңлый.

Хуҗалык җитәкчеләре аны-белгеч буларак уңай яктан бәялиләр. «Хафиз Харисовичка һәрвакытта да ышанырга була. Ул теләсә кайсы вакытта мастерны да алмаштыра»,—диләр алар.

Бөек Ватан сугышы һәм хезмәт ветераны хәзер дә сафта. Бу бәйрәм алды көннәрендә ул уйлары белән сугыш елларына кире кайтыр, фронтовик дусларының батырлыгына баш ияр.

Рәсемдә: Х. Х. Харисов.

Н. Квашнина фотосы

„Постта барысы да әйбәт"

«Алло, диспетчер, Маруся апаң сөйли. Постларда барысы да әйбәт». Район эчке эшләр бүлеге каршындагы сакчылык бүлегенең беренче бригадасы бригадиры Маруся апаның (Мария Филипповна Челышева) эш көне әнә шулай башлана.

Аның биографиясе, бик күп совет кешеләренеке кебек, гади. Ләкин безнең Маруся апа кыен сугыш елларын кичерә. Маруся апаны дәһшәтле 1942 елда солдат итеп алалар һәм ул 1946 елга кадәр армия сафларында була. Моның өчен аны яратмаска хакыбыз юк. Күкрәген тутырып торган хөкүмәт бүләкләре —ул күргәннәрнең шаһиты.

Безнең хөрмәтле Маруся апабыз Совет Армиясе сафларыннан кайткач Урта Азиягә китә һәм анда химия заводында эшли. Әмма туган як үзенә тарта һәм ул Аксубай районына кайта, эшкә керә, шунда үзенә дус таба, тормышка чыга. 1957 елда алар Норлатка күчеп киләләр. Аның ире НУРБга эшкә керә. Маруся балалар тәрбияли. 1966 елда Мария Филипповна ведомстводан тыш сакчылык бүлегенә эшкә килә, үзенең хезмәтен намус белән башкара. Аның тырышлыгын күреп, администрация бригадага җитәкчелек итүне ышанып тапшырды. 25 кеше хезмәт куя аның карамагында. Сакчылык бүлегендә эшләгәндә алган мактау сүзләре язудан хезмәт кенәгәсендә урын да калмады инде.

Маруся апа «Хезмәт ветераны» медале белән дә бүләкләнде. Аның пенсионерлардан торган бригадасы намуслы хезмәт күрсәтә. «Постта барысы да әйбәт». Смена тәмамлангач бригада тик шул сүзләрне генә әйтә.

А. ЛОГИНОВ,
район эчке эшләр бүлегенең сакчылык бүлеге өлкән инспекторы, милиция капитаны.

Бәйрәмне каршылап

Иртәгә илебез халыклары Совет Армиясе һәм Хәрби-Диңгез Флоты көнен билгеләп үтәчәк. Бу бәйрәмне машина төзү заводы коллективы да ел саен билгеләп үтә. Бу көнне бирeдә район хәрби комиссариаты вәкилләре катнашында тантаналы җыелыш уздырыла. Бездә яшьләрне Совет Армиясенә озату һәм хезмәт срокларын тутырып кайтучыларны каршылау якты традициягә әверелде. Без озаткан егетләрнең күбесе хезмәт срокларын тутыргач заводка кире кайталар, үз бригадаларында һәм эш урыннарында хезмәтләрен дәвам иттерәләр. Быел токарь В. А. Суровцев, В. М. Карпов Совет Армиясеннән кайттылар. Ә С. В. Тимохин, А. А. Емельянов, С. Г. Дорожкин, төзүчеләр бригадасыннан слесарь-шофер А. Ф. Ануфриев, слесарь-көйләүче А. Н. Растворов, слесарь В. С. Яшин армия сафларына киттеләр.

А. СКИДАНЕНКО.

КОНКРЕТ ЭШ КИРӘК

Пайчылар җыелышы алдагы еллардагыдан әлләни аермалы булмады. Райпо идарәсе председателе иптәш М. М. Сафин докладыннан күренгәнчә, идарә эшчәнлегенең төп тармакларында җиткерелгән план һәм заданиеләр үтәлгән. Ваклап сату сәүдә әйләнеше планы тулаем күләмдә һәм барлык сәүдә предприятиеләре буенча да үтәлгән һәм товарлар сату узган елның шул чорына карата 3,7 процентка арттырып үтәлгән. Ләкин авыл хуҗалыгы продуктлары сату планы үтәлми калган, үсеш узган елдагы белән чагыштырганда нибары 2,2 процент. Докладчы аның сәбәпләре итеп ит җитештерү күләменең кыскаруында, колбаса әйберләре җитештерү һәм сату 43 центнерга кимүдә дип күрсәтә.

Ә бит барлык җитәкчеләр дә үз эшләренә җаваплылык белән карасалар система яхшырак эшли һәм халыкны азык продуктлары белән муллрак тәэмин итә алган булыр иде.

9 сәүдә предприятиесенең икесе Биләр Озеро һәм Кизләү ваклап сату сәүдә предприятиеләре җиткерелгән планны үти алмаганнар һәм нәтиҗәдә халыкка 60,8 һәм 38,6 мең сум товар биреп җиткермәгәннәр. Райпо системасындагы 126 кибетнең 33 енең еллык планны үти алмавы үзе генә халыкның товарга булган ихтыяҗын канәгатьләндерә алмау турында сөйли.

Болар турында җыелышта чыгыш ясаучылар авызыннан да ишетергә туры килде. «Правда» колхозыннан килгән сугыш һәм хезмәт ветераны иптәш С. В. Жуков авыл кибетләрендә олы яшьтәге кешеләр өчен киемсалым юклыгын бәян итте. Авыл халкының киң куллану товарлары белән шәһәрдәгеләргә караганда начаррак тәэмин ителүенә зарланды. Шәһәрдәге Ватан сугышы, хезмәт инвалидлары, сугыш ветераннарының исемлек буенча авыл хуҗалыгы продуктлары белән тәэмин ителүләре, ә авылда болар юклыгын әйтеп үтте. «Үзе терлек асрый алмаган карт-карчыклар сөткә дә тилмереп яши», — диде. Моны җайга салуны сорады.

Бу турыда шуны әйтәсе килә. Авыл җирләрендә яшәүче сугыш ветераннарында ялгыш бер фикер яши: алар шәһәрдәге сугыш ветераннары исемлек буенча продуктлар ала дип исәплиләр. Ә чынбарлыкта бу юк. Бу турыда никадәр генә сүз йөртсәләр дә, сорасалар да: «фонд юк» дигән нәрсәдән башканы ишетмиләр. Хәер докладта андый «вак-төяк» мәсьәләләргә урын булмады.

Докладчы халыкны кирәкле товарлар белән тәэмин итүдә тырышлык күрсәтмәүче сәүдә хезмәткәрләрен тәнкыйтьләп үтте. Мостафин, Моратов, Мельников, Билдановтан кала сәүдә предприятиесе директорларының кибет киштәләрен тулыландыру өчен товарларны республикадан читкә чыгып эзләмәүләрен тәнкыйтьләде. «Бигеле, диде ул, сәүдә процессы катлаулы. Безнең барыбыздан да тырышлык, тыйнаклык таләп итә».

Намуслылык, культуралы хезмәт күрсәтү дә таләп итә, диясе килә. Докладта андый кибетчеләрнең исемнәре телгә алынды. Ләкин чыгыш ясаучылар җыелыш трибунасыннан хәл ителмәгән проблемалар, эштәге кимчелекләр турында ачыктан-ачык әйттеләр.

Кизләү авылыннан С. Гафиятуллин авыл кибетләренең иске, кысрык булуын әйтте. Яңа иркен, типовой сәүдә комплексы төзү кирәклегенә күрсәтте. Кайчандыр эшләп килгән базарларны ачу, эшләтү зарурилыгына күрсәтте, байтак тәкъдимнәр кертте.

Доклад буенча фикер алышуда катнашкан Андреевка мәктәбе директоры З. Д. Данилова чыгышы һәркемне уйланырга мәҗбүр иткәндер, мөгаен. Андревкадагы бердәнбер кибеттә төрле товарлар бергә сатыла икән. Иң кирәкле товарларның да сирәк кайтарылуы борчый аны. Ике ел инде утюг китергәннәрен хәтерләмибез, ит тапагычлар да дефицитка әйләнде. Кружкалар, стаканнар юк. Итекләр, пальто, туфлялар турында уйларга да түгел. Ә продуктлар. Аларны авыл кешеләре сата, ә алмашка промышленность товарларын күрми. Хәзер күп товарлар дефицитка әверелде. Колхозчыга кер юу машинасы, суыткыч, телевизор һәм башка товарларны алу өчен авыл хуҗалыгы продуктлары сатарга кирәк. Ә бит терлек үстерү җиңел түгел. Әле ярый кирәкле товарлар авылга килеп җитсә?!» — диде иптәш Данилова.

Аның чыгышыннан авыл халкының шәһәрдә яшәүчеләрдәгедән товарлар белән начар тәэмин ителүе яңгырады.

Иптәш Сафин район халкын азык-төлек товарлары белән тәэмин итүдә азык комбинаты азмы-күпме булышлык итүен белдерде. Докладтан күренгәнчә, 1989 елда азык комбинаты 1 кешегә исәпләгәндә 7,8 килограмм колбаса, 6,8 килограмм кондитер әйберләре, 23 литр алкогольсез эчемлекләр биргән. 1989 елда суган киптерү цехы эшли башлаган.

Әмма коллективның үз проблемалары да бар. Азык комбинаты директоры В. Ә. Ибраһимов үзенең чыгышында ирешелгәннәр белән бергә, җитешсезлекләргә дә тукталды. Эшләп чыгарылган продуктларның сыйфаты сатып алучыларны канәгатьләндермәвен яшермәде. Кабул ителә торган чималның начар сыйфатлы булуын белдерде. Шуңа да карамастан, комбинат коллективы үз өстенә алган йөкләмәне үтәячәгенә өметләндерде.

Районның җәмәгать туклануы предприятиесе елның план-заданиеләрен үтәп төгәлләгән. Ләкин яшелчә ашлары ассортиментын арттыру мәсьәләсе начар хәл ителә. Кишер, кабак, кәбестә, чөгендер кебек яшелчәләрне ашханәләр өстәлендә сирәк күрәсең. Субпродуктлар начар файдаланыла. Колхоз-совхоз ашханәләрендә кулинария-кондитер цехлары ачу мәсьәләсе начар хәл ителә.

Чыгыш ясаучылар докладта искә алынмаган, ә бик кирәкле проблемаларны чишүне алга куйдылар. 3 нче кибет сатучысы С. В. Абдуллина коллективларының елны табышлы төгәлләүләрен белдерде. Күбесе хатын-кызлардан торган сатучылар эшендәге кыенлыкларга тукталды. Дөрестән дә, сатучылар үзләре үк йөкчеләр дә бит әле. Бу җәһәттән Абдуллина товарларның кибетләргә үлчәп-төреп контейнерларда китерелүен таләп итә. «Нигә сәүдә базасында үлчәү-төрү цехы ачмаска», ди ул. Әйе, бу турыда уйларга бик вакыт.

Хезмәт ветераны С.С. Идиятуллин доклад план-заданиеләрен үтәү, бу өлкәдәге кимчелекләргә генә корылган дип билгеләп үтте. Халыкка культуралы сәүдә итү, дисциплина мәсьәләләренең докладта чагылыш тапмауларын тәнкыйтьләде. Аннан соң ревизия комиссиясенең эшенә тукталды. Иптәш Идиятуллин пайчылар алдында үз вакытында түбән хезмәт хакы алып эшләгән һәм аз пенсия алучыларның пенсиясен арттыру мәсьәләсен күтәрде.

Санитария-эпидемиология станциясенең баш врачы иптәш Л. П. Кармальская кибетләрдә, җәмәгать туклануы предприятиеләрендә санитария-гигиена торышының канәгатьләнмәслек булуын белдерде.

Пайчыларның отчет җыелышында Татпотребсоюз председателе урынбасары иптәш К. С. Баязитов катнашты һәм чыгыш ясады. Ул халыкны көндәлек товарлар белән тәэмин итү резервларын ачты.

Аннан соң халыктан язма рәвештә кергән сорауларга җаваплар бирелде.

Җыелышта һәр сөйләүче сатып алучылар ихтыяҗын тулырак канәгатьләндерү өчен резервларны эзләргә, табарга һәм хәрәкәткә кертергә кирәклегенә басым ясады, үзгәртеп коруның сәүдә системасына тагын да киңрәк, конкретрак планда керер дигән өмет белән таралдылар.

Р. НУРЕТДИНОВА.

ТАБЫЛДЫКЛАР ӨСТӘЛЕНӘ

Безнең XI класста укучы улыбыз Наил кич өйгә кайтканда бер кечкенә кенәгә таба. Ул Р.А. Нигъмәтуллин исеменә НорлатОктябрь үзәк больницасы биргән таныклык. Югалтучы Киекле авылында яшәүче Наил Хәйбуллинга мөрәҗәгать итсен иде.

Ринат Мөхәммәдиев

БАРЫ ТИК БЕРЕНЧЕ

ХИКӘЯ

(Дәвамы. Башы 21—22 саннарда)

Теге юлы калышуы, аңа уздыруы белән килешә алмый газаплана икән ич бичара. Тизрәк бәйге тотасы, елгыр бия белән узышуда үзенең иң көчле чабышкы икәнлеген янә исбат итәсе килеп ашкына икән ич ул.

— Малкай-җаныкай, — дип, Фәләхов атының яңакларыннан сөйде, аннан ялына башын куеп, текә муеныннан кочаклап торды. Шул вакытта сөекле чабышкысы бермәбер үз һәм якынрак булып тоелды аңарга. Үзе белән аты арасында күпме рухи уртаклык, тәңгәллек бар икән ич аларның. Һәр җирдә һәм һәрвакыт башкалардан өстен булу, беренче булу, җиңүгә омтылыш хәрәкәтләндерә ич Фәләховны. Эшендә булсын, көндәлек тормышында булсын, ул кемнән дә булса калышуны өнәми, борыннан кан китсә китсен, әмма җиңүче булырга күнеккән. Теләсә нинди алым кулланып булса да, теләсә нинди чара күреп булса да җиңәргә, беренче чыгарга өйрәнгән.

— Малкаем-җаныкаем, — дип кабатлады Фәләхов. Чабышкысы хәленә керүдән күңеле нечкәреп китте аның, бугазына килеп тыгылган төерне кеше күзенә күрсәтүдән куркып, йөзен атның ялы арасына яшерде.

Бераз тынычлана төшкәч, түзмәде, елгыр кола бия янына барып урап килде Фәләхов. Авызлык тимерләрен шылтыратып ипле генә башын болгый-болгый үзен чабышка әзерләп торган ат янынан узганда, махсус кискен хәрәкәт ясап, кулындагы пинжәген иңбашына атты. Көтелмәгән бу хәрәкәттән елгыр бия сискәнеп куйды һәм тынгысызланып читкәрәк тайпылды.

Узып киткәч, ук тагы кире борылды. Хикмәт нидә икән дигәндәй, сынап, бертын елгыр бияне күзәтеп торды. Гәүдәгә алай калку күренми, дүрт яшьләр чамасы булырга тиеш моңа, дип уйлап куйды үзалдына. Нәселле ат түгел-түгелен. Шулай да табигать моны чабыш өчен яраткан күренә. Нәзек тыгыз аяклар дисеңме, кыршау кидерелгән сыман түгәрәк нечкә билме, алга калкып торган киң күкрәк һәм озынча муен — һәммәсе чабыш өчен. Ничек элегрәк белми калды икән ул мондый атның барлыгын? Бернинди хактан да тормас, күптән үзенеке иткән булыр иде. Ә бүген бу кола биянең янә Мостафа Фәләховны кеше көлкесенә калдыруы ихтимал. Юк, сизә торып, тоя торып үз авторитетын шик астына куя алмый ул.

Җәт-җәт кенә елгыр бия янына килде Фәләхов. Һәм килгән шәпкә атның йөгәненнән эләктереп алды, ә икенче кулы белән аның танау тишекләрен киереп карады.

Хикмәт менә нидә икән моның, дип уйлап куйды ул үзалдына, атның тын юллары биш тиенлек бакыр акча зурлыгы булып киңәеп торалар иде. Тәненнән кырмыскалар йөгерешкән сыман булды шунда. Мондый аттан барын да көтәргә була... Әмма мәрхәмәт түгел!.. Чемпионны тагы уза калса... Ул чакта Фәләхов Фәләхов булып калырмы соң?.. Мәйдандагылар җиңүче атны каршы алганда кемнең исемен олылап искә алыр?.. Теге юеш борынныкынмы?..

«Юк! Беренче... Бары тик беренче...», дип кычкырып җибәрә язды ул түземлеген җуеп. Сул кулындагы йөгәнне урабрак тотты. Кеше-кара күренмиме дигәндәй якягына карангалап алды. Нидер сизгәндәй, шунда хайван да сискәнеп башын югары чөйде. Ләкин кая китсен, бәйләп куелган йөгән нык кулда иде. Уңга-сулга тагы бер мәртәбә карангалап алгач, икенче кулын йодрыклап, кола биянең сулыш алган саен җилфердәп торган юка, нәфис борынын төяргә кереште Мостафа. Уңга тартылды бичара ат, сулга сикерергә итте, арт аякларын чөеп бушлыкка тибенеп алды, әмма Фәләховның тимердәй нык йодрыгыннан котыла алмады.

— Хайванны нигә рәнҗетәсең, ни гаебе бар, Мостафа? — дип дәште шунда узып барган бер агай.

(Ахыры бар).

Хуҗалыкара төзелеш оешмасы коллективы әнисе

ФӘРБИЗӘ МОРТАЗА кызының

вафат булуы сәбәпле мастер Сәгыйть Әхмәтсафинның авыр кайгысын уртаклаша.

Бикүле урта мәктәбе администрациясе һәм профсоюз комитеты әтисе

ГАБДЕЛХАК ГАЙФУЛЛА улы ГАЙНУЛЛИНның

вакытсыз үлүе сәбәпле укытучы Н. Г. Вәлиеваның тирән кайгысын уртаклаша.

РЕДАКТОР Ә. У. АБДУЛЛИН.

«Дуслык» газетасы атнаның сишәмбе, пәнҗешәмбе, шимбә көннәрендә чыга һәм рус, чуваш телләренә тәрҗемә ителә.

РЕДАКЦИЯНЕҢ АДРЕСЫ: 423000. Норлат шәһәре, К. Маркс урамы, 19.
ТЕЛЕФОННАР: редактор—2—12—14, 2—22—81, редактор урынбасары һәм җаваплы секретарь—2—10—44, рус теленә тәрҗемә буенча редактор урынбасары—2—14—16, чуваш теленә тәрҗемә буенча редактор урынбасары—2—15—63, агропромышленность бүлеге—2—22—51, хатлар бүлеге һәм бухгалтерия—2—18—67.

Газетаны Фидания Хәйретдинова җыйды. Рима ГАНЕЕВА верстка ясады. Клара Бобкова басты. Корректор—Зөлфия Вәлиева.

Нәшрият, полиграфия һәм китап сәүдәсе буенча ТАССР Дәүләт комитетының Октябрьның 50 еллыгы исемендәге Норлат-Октябрь типографиясе.
Күләме—1 басма табак. Заказ 23. Тираж 3.867.